

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Галина Георгиева Куртева, Бургаски свободен университет

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, специалност „Управление и развитие на организацията и човешките ресурси”.

Основание за изготвяне на рецензията: Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 3-01-379/24.09.2021г. на Ректора по Технически университет – Габрово. Със Заповед № 3-01-387/28.09.2021г. на Ректора на ТУ- Габрово съм определена за рецензент за оценяване на кандидата в конкурса.

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 50/15.06.2021 г. и на сайта на ТУ- Габрово за нуждите на катедра „Мениджмънт” към факултет „Стопански”, като кандидат участва гл.ас. д-р инж. Нели Иванова Николова.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Кандидатът Нели Иванова Николова е родена 1971г. Получава образователна степен бакалавър по специалност „Търговия и маркетинг” в ТУ – Габрово. Обучава се в две магистърски програми в Технически университет – Габрово. Притежава образователна степен магистър по специалност „Техника и технология на текстила и облеклото” с квалификация машинен инженер. Нели Николова е и магистър по мениджмънт на индустриалното предприятие. През 2014г. придобива образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Икономика и управление (индустрия) в професионално направление „Администрация и управление” във ВТУ, Стопански факултет. От 1999г. последователно е заемала длъжностите асистент, старши асистент, главен асистент в катедра „Мениджмънт” на факултет „Стопански” на Технически университет – Габрово. Владее английски и руски език. Член е на Съюза на учените в България.

2. Общо описание на представените материали

Представените материали потвърждават пълното съответствие на кандидатурата на гл. ас. д-р инж. Нели Николова с условията на чл. 54, ал. 1 на Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Технически университет – Габрово:

- Придобила е образователна и научна степен „доктор” (2014г).
- Не по-малко от две години е заемала академична длъжност „главен асистент” (от 2016г.).
- Не по-малко от две години е преподавала дисциплини в областта на обявения конкурс с годишно натоварване не по-малко от 180 часа (в периода 2016-2021г. гл.ас.д-р Нели Николова води учебни занятия по дисциплините Предприемачество и предприемаческо поведение, Основи на управлението, Управление на човешките ресурси, Стратегическо управление,

Управление на проекти, Основи в управлението на проекти и др., с годишна натовареност многократно надхвърляща изискуемия годишен минимум от 180 часа).

- Член на научноизследователски екип в ТУ – Габрово (гл.ас. д-р Нели Николова е участвала като изпълнител в 12 научно –изследователски проекта и е била ръководител на два).
- Има доказани в практиката постижения в областта на обявения конкурс (внедрен в практиката на конкретна организация мотивационен модел).
- Представила е монографичен труд и публикации в специализирани научни издания, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор” (при минимални изисквания 15 публикации, от които поне 4 самостоятелни и 1 с IF (WoS) или с SJR (Scopus), кандидатката представя 26 самостоятелни публикации и 2 с SJR (Scopus),
- Всички научни изследвания, представени в публикациите на кандидатката са в областта на конкурса.
- Има издадени учебници и учебни пособия (при миним. изисквания 1 учебник и 1 учебно пособие в ТУ – Габрово, кандидатката представя 3 учебника, 2 учебни пособия).
- Няма информация за плагиатство в научните ѝ трудове (подписана от кандидатката декларация по чл. 44, т. 9, чл. 57, ал. 1, т. 17 и чл. 66, ал. 1, т. 19 от Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Технически университет – Габрово) .
- По линия на нормативните критерии и показатели за оценка на учебната и изследователска работа, кандидатката надхвърля значително и минималните изисквания за заемане на длъжността „доцент” в ТУ- Габрово.

По отношение на минималните национални изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (чл. 2б) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1) за заемане на длъжността „доцент” кандидатът гл.ас. д-р Нели Иванова Николова отговаря напълно – защитила е дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” (2014г); има издадена монография с различно съдържание от тематиката на дисертационния ѝ труд (2019г.), представила е списък с публикации, които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор” и за заемане на академична длъжност „главен асистент”. Общият брой точки (665т) на кандидата надхвърля минималните националните изисквания по показатели от група А,В, Г, Д (400) за заемане на академична длъжност „доцент”.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в научната общност (известни цитирания)

Въз основа на представената справка на цитиранията е видно, че публикациите на д-р Нели Николова са цитирани 13 пъти, при необходим минимум, според условията на ТУ- Габрово пет. Това е показателно за положителното приемане на научните разработки на кандидатката и представените в тях резултати и изводи от научно-изследователската ѝ дейност.

4. Обзор на съдържанието и резултатите в представените трудове

От представените научни разработки се установява, че изследователската дейност на кандидатката е насочена към проблемите на предприемачеството, устойчивото организационно развитие и стратегическото управление на човешките ресурси. Съгласна съм с авторката относно систематизирането на публикациите ѝ в три тематични направления: (1) Управление и предприемаческо организационно развитие; (2) Управление на човешките ресурси и (3) Образователни технологии и обучение. Гл.ас. д-р Нели Николова демонстрира добро познаване и умения за интерпретация на теоретични и аналитични постановки в изследваните области, както и за аргументирана защита на своите идеи и предложения.

Централно място в научната продукция на гл.ас. д-р Нели Николова има монографичният ѝ труд „Предприемачество и устойчиво организационно развитие – управленски теоретико-приложни аспекти”, издаден през 2019г. Той представлява задълбочено изследване на устойчивото организационно развитие на бизнеса в новите реалности, поднесено с оригинална авторска трактовка и резултати от собствени проучвания и обобщения. В него са оригинално съчетани най-важните и актуални елементи на научното познание в областта на предприемачеството и устойчивото организационно развитие. Събраната и обработена от авторката информация от литературни източници, както и от проучванията ѝ в реално функциониращи организации, потвърждава тезата, че съвременният мениджмънт разпознава потребността от промяна на организационната култура и развитието на ръководителите – от най- добри специалисти със съответната експертиза – към специалисти, с фокус върху развитие на хора и екипи. Съществен принос на авторката е предложението модел за усъвършенстване на основния нематериален актив на съвременната организация – човешките ресурси. Авторският модел е успешна модификация на Балансирана система за мотивация на Мицкевич-Грошев. В предложението от автора модифициран вариант могат да се открият пресечни точки между градивни предприемачески идеи, теоретични концепции и моделни образци за достигане на по-висока ефективност на вътрешните фактори, водещи до желаната адаптация или трансформация на организацията спрямо външната заобикаляща я среда. Части от монографията гл. ас. д-р Нели Николова са включени в преподаваните от нея дисциплини. Това е атестат за уменията ѝ да пренася научните познания и резултати от изследванията в материалите за обучение.

Висока оценка заслужава и студията на д-р Нели Николова „Трансформиращ модел за организационно развитие чрез усъвършенстване на междуличностните отношения”. Основният фокус в нея отново са проблемите, свързани с управлението на човешките ресурси, като целта, която си поставя авторката е да разработи трансформиращ социално-адаптивен модел за усъвършенстване на междуличностните отношения с оглед подобряване на организационното развитие. За реализиране на целта авторката успешно прилага разнообразен инструментариум – анкетни проучвания, дълбочинни интервюта с линейни и топ мениджъри, наблюдения, емпирични, идентификационни и сравнителни методи за обработка на първичната информация. Приложението на предложения модел в практиката определено ще позволи да се изградят нови интегрирани форми на трудова активност, ще се стимулира прилагането на управленски иновационни механизми, подходи и процедури за изграждане на човешки и организационен капацитет за постигане на устойчиво развитие на малки и средни предприятия в съвременните технологични и социално-икономически условия.

Статиите и докладите на кандидата по конкурса са в двете тематични направления (1) Управление и предприемаческо организационно развитие; (2) Управление на човешките ресурси. Чрез тях авторката успешно популяризира и информира научна общност за резултатите от своите проучвания и изследвания в двете тематични направления. Статиите и докладите оценявам положително и като продължение, задълбочаване и конкретизиране на важни аспекти в обхвата на обявения конкурс. Те представят гл.ас. д-р Нели Николова като добър изследовател, който успешно разработва актуални в научен и в приложен план въпроси, свързани с управлението на човешките ресурси и организационното развитие.

В научната продукция на д-р инж. Нели Николова се отличават и издадените от нея учебници и учебни пособия. В съдържателно отношение те представят ключови концепции, идеи и инструментариум в съответните области на познанието (основи на управлението, стратегическо управление, управление на човешките ресурси), при това на достъпен и същевременно професионално издържан стил.

5. Обща характеристика на дейността на кандидата

5.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Преподавателският стаж на гл.ас. д-р инж. Нели Николова в ТУ- Габрово е 21 години. Според приложената справка за учебната натовареност за последните пет години, тя има изпълнена учебна заетост над 4700 часа (обща натовареност). Гл.ас. д-р инж. Нели Николова води учебни занятия (лекции и семинари) пред магистри и бакалаври по много дисциплини, свързани с предмета на конкурса - „Основи на управлението“,

„Управление на човешките ресурси“, „Основи в управлението на проекти“, „Управление на проекти“, „Предприемачество и предприемаческо поведение“, „Стратегическо управление“, „Стратегии за развитие на човешките ресурси“, „Фирмена култура“, „Застраховане и осигуряване“, „Риск и застраховане“, „Инвестиционен риск и застраховане“, „Финансови пазари и посредници“. Въпреки значимия брой дисциплини, те са взаимосвързани. Трябва да се подчертае приноса на гл.ас. д-р Нели Николова при разработването на учебни програми за обучение в бакалавърска и магистърска програма на университета, както и при съставянето на два учебни плана за специалности „Предприемачество и мениджмънт“ и „Управление на човешките ресурси“ в Центъра за следдипломна квалификация към ТУ – Габрово.

Активната и разнообразна учебно – педагогическа работа на гл.ас. д-р Нели Николова включва: ръководство на дипломанти (45) от ОКС „магистър“ и „бакалавър“; рецензиране на дипломни работи на студенти (91) от специалност „Финанси, банки, борси“ и „Организация и управление на фирмата“ в ЦСДК на ТУ - Габрово; за периода 2015-2021г. е рецензирала 38 дипломни работи на студенти от ОКС „бакалавър“ и „магистър“; под нейното научно ръководство с доклади в СНС на ТУ – Габрово са участвали 7 студента; ръководила е студентска група участвала през ноември 2011 г.в гр. София по програма „Учебна компания за студенти“ на Junior Achievement; била е ръководител на студентски практики, провеждани във фирми; от 2001г е групов ръководител на от специалност „Стопанско управление“; многократно е била член на Държавни изпитни комисии; участвала е в комисии за провеждане на конкурсни изпити за прием в образователно-квалификационна степен „магистър“ за учебните 2019/2020г. и 2021/2022г; била е академичен наставник на студенти от специалности във факултет Стопански на ТУ – Габрово по студентски практики – фаза 1 и фаза 2 към МОН; участвала е в актуализирането на учебни планове, изготвяне на учебни разписи и графици с изпити по дисциплините за обучавани студенти в ОКС „бакалавър“ и „магистър“.

Може да се направи извода, че учебно-преподавателската дейност на гл.ас. д-р Нели Николова за академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Управление и развитие на организацията и човешките ресурси“ в ТУ - Габрово е категорично свързана с предмета на конкурса, а натрупаният преподавателски опит е напълно задоволителен.

5.2. Научна и научно-приложна дейност

Кандидатът гл.ас. д-р Нели Иванова Николова участва в конкурса с 27 публикации, в това число: една монография; една студия; статии - 6, доклади – 19. Всички доклади са представени на международни форуми. Две от публикациите са на английски език, в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Нели Николова е автор на три учебника, два от които самостоятелни и две учебни пособия. Представените публикации представят един зрял кандидат за доцент, със самостоятелна научна и учебно-методическа продукция (с изключение на съавторството ѝ в един учебник). Това е доказателство, че гл.ас. д-р Нели Николова е изграден изследовател, учен и преподавател, умее да работи екипно и същевременно намира подходящата форма за самостоятелна изява.

Гл. ас. д-р Нели Николова има 27 участия в национални и международни конференции, провеждани в страната и чужбина, чрез които е популяризирала научните си проучвания и изследвания.

Като експерт гл.ас. д-р Нели Николова е участвала в 12 научно-изследователски и образователни проекта, с крайни възложители международни или национални институции, финансирани с национални или европейски средства. Справката на Университетския център за научни изследвания и технологии /УЦНИТ/ при ТУ-Габрово удостоверява участието ѝ в 12 научно - изследователски проекта с вътрешно университетско финансиране, на два от които тя е била ръководител. Тематиката на проектите съответства на научните интереси на гл.ас. д-р Нели Николова, а публикуваните по някои от тях материали са доказателство за добрите ѝ изследователски способности и умения за работа в екип.

5.3. Внедрителска дейност

Гл.ас. д-р Нели Николова е разработила инструмент за стимулиране на промяната и динамичното равновесие в организацията и го е апробирала в „Алфрида Пеев” ЕООД – Габрово и според отзива на ръководството на фирмата внедреният мотивационен модел допринася за изграждане на позитивна трудова атмосфера и ефективни междуличностни взаимоотношения, трансформирайки организационното поведение на квалифицираните специалисти в иновативно.

6. Приноси (научни, научно-приложни, приложни).

Приемам заявените от кандидатката по конкурса за доцент гл. ас. д-р инж. Нели Иванова Николова претенции за приноси. Те са формулирани коректно и синтезирано, и отразяват резултатите и постиженията от научно-приложни ѝ изследвания. Заслужават да бъдат отличени следните приноси с научен теоретичен и методологичен характер: обогатяването на теоретичните постановки за организационно развитие въз основа на дефинирани проблеми и стратегически цели в процеса на реструктуриране и технологични промени; допълването на процесуалните и съдържателни мотивационни теории в управлението на човешките ресурси с алгоритъм за изработване на

трансформиращ социално-адаптивен модел за по-ефективни междуличностни отношения; определянето на мотивационния профил на персонала посредством подходящ инструментариум за диагностика и комплексна оценка на мотивационната среда в изследвани предприятия в отрасъл „Машиностроене“; разработването на методика за формиране на нов мотивационен модел за управление на креативен персонал с цел установяване равнището на мотивацията му за постигане на интелигентен организационен растеж.

Като научно-приложни приноси се отличават апробацията на разработения мотивационен модел за привличане, развитие и задържане на таланти човешки ресурси; адаптирането на приложението на модела в конкретни организации; модифицирането на методи за изследване ролята на човешкия фактор в управлението и комуникациите в организацията; изследването на релацията „трудова мотивация – организационно развитие“.

Публикациите на гл.ас. д-р Нели Николова съдържат и редица идеи и предложения с приложен характер: предложената диагностика на фирмена среда за осъществяване на реинженеринг; предложени алгоритъм за приложение на трансформиращия бизнес модел за управление на човешкия, иновационния и организационен капацитет в предприятията, базирани на Индустрия 4.0; реализираната технологична промяна и управление на трансформираните бизнес процеси чрез изграждане на комуникативни екипи и прилагане на гъвкави организационни структури за бърза и оптимална адаптация; внедреният балансиран мотивационен модел в управлението на човешките ресурси на фирма „Алфрида Пеев“ ЕООД – гр. Габрово.

7. Оценка на личния принос на кандидата.

Високо оценявам личния принос на д-р инж. Нели Николова в представената по конкурса научна продукция. Разработките са дело на самостоятелни изследвания на кандидатката. Тя е единствен автор на монографията, студията, статиите и докладите, включени в списъка на публикациите за участие в конкурса. Не констатирам неправомерно заимстване на чужди идеи.

8. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични забележки към гл.ас. д-р инж. Нели Иванова Николова по отношение на продукцията ѝ, представена в конкурса за доцент.

Към дейността (преподавателската и научната) на гл.ас. д-р инж. Нели Иванова Николова могат да се направят следните препоръки:

- Препоръчвам разработване на учебници и учебни помагала по всички учебни дисциплини, по които д-р инж. Нели Николова е лектор. Това би улеснило и повишило

качеството на преподавателската ѝ дейност.

- В бъдещата си научно-приложна дейност е добре кандидатката да продължи да търси възможности за адаптиране на модерни концепции и практики в областта на управлението на човешките ресурси и организационното усъвършенстване в практиката на българските предприятия.
- Би било добре гл.ас. д-р инж. Нели Иванова Николова да поддържа равнището на научноизследователската си дейност в бъдеще и да разшири публикационната си дейност в престижни чуждестранни издания с импакт фактор, което определено би ѝ осигурило по-голяма разпознаваемост и популярност в научното пространство. Като необходимо условие за постигането на това разглеждам нейното включване в по-мощни международни и национални емпирични изследвания, които биха разширили територията и задълбочили нейните по-нататъшни научни търсения.

9. Лични впечатления

Познавам д-р Нели Николова от участия в различни научни форуми. Приемам я като човек с изразена професионална скромност и научно достойнство.

10. Заключение:

Кандидатът гл. ас. д-р инж. Нели Иванова Николова удовлетворява задължителните законови изисквания за заемане на академичната длъжност “доцент”. Продукцията на д-р инж. Нели Иванова Николова удовлетворява, и дори надвишава основните и допълнителните наукометрични изисквания на Технически университет - Габрово за длъжността “доцент”. Научните ѝ публикации са на високо научно равнище, съответстват на профила на конкурса и са актуални. Приносите на гл. ас. д-р инж. Нели Иванова Николова обогатяват в концептуално и методическо отношение икономическата наука, стопанската и управленската практика.

На основата на тези заключения в качеството си на рецензент предлагам **гл. ас. д-р инж. Нели Иванова Николова да бъде избрана за доцент в област на висшето образование**

3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, специалност „Управление и развитие на организацията и човешките ресурси”.

20.10.2021 г.

Рецензент: /п/

/проф. д-р Галина Куртева/